GMK

PROGRAMSKI IZVJEŠTAJ 2025.

Generator multidisciplinarnih koprodukcija – Galerija Miroslav Kraljević (GMK)

GMK

Opis programa

Program Galerije Miroslav Kraljević (GMK) tijekom 2025. godine razvijao se kroz izložbeni, produkcijski, istraživački, rezidencijalni, edukativni, diskurzivni i izdavački program. Programsko djelovanje bilo je usmjereno na produkciju i prezentaciju novih umjetničkih radova, pružanje podrške umjetnicima i umjetnicama u različitim fazama profesionalnog razvoja te otvaranje prostora za interdisciplinarnu razmjenu, eksperiment i kritičko promišljanje aktualnih društvenih i kulturnih pitanja.

Polazeći od uloge galerije kao aktivnog sudionika u produkciji suvremene umjetnosti, GMK je tijekom godine nastavio razvijati modele rada koji nadilaze klasični izložbeni format. Umjetnicima i umjetnicama kroz različite programske linije nisu omogućeni samo prezentacija završenih radova, već i vrijeme, prostor, produkcijski uvjeti, financijska podrška i mentorska suradnja potrebni za razvoj složenijih umjetničkih istraživanja.

Izložbeni program obuhvatio je samostalne i grupne izložbe, predstavljanja umjetničkih istraživanja te projekte nastale u okviru produkcijskih i rezidencijalnih programa. Predstavljeni radovi bavili su se odnosom organskog i sintetičkog, ekologijom i industrijskom proizvodnjom, osobnim i kolektivnim pamćenjem, tijelom, identitetom, rodnim odnosima, društvenim strukturama, zajedništvom, seksualnošću i uvjetima suvremenog života.

Važan dio programa činila je produkcijska platforma Tvornica, kroz koju GMK pruža podršku realizaciji novih umjetničkih radova. Tijekom 2025. godine realiziran je natječaj Tvornica 2025., čiji je pobjednički projekt Luke Pešuna razvijen i javno predstavljen krajem godine.

Tijekom godine razvijen je i novi rezidencijalni program za Zajednički – mentorirana rezidencija mladih umjetnika s produkcijom rada, namijenjenu mladim umjetnicima i umjetnicama. Program je omogućio višemjesečni rad, istraživanje, mentorsku podršku i produkcijske uvjete, kao i javnu prezentaciju finalnog rada.

Nastavljen je i program Otvoreni studio, kroz koji se galerijski prostor privremeno pretvara u radni prostor umjetnika i umjetnica, omogućujući razvoj novih istraživanja i neposredniji kontakt publike s umjetničkim procesom.

Edukativni program tijekom godine bio je usmjeren na povezivanje suvremene umjetnosti s različitim dobnim skupinama i obrazovnim institucijama. Provedeni su programi Filmska radionica u OŠ Frana Galovića: Izgradnja medijske pismenosti i kreativnog razmišljanja kroz film, Radionica (SUVAG): Reci mi slikom te Art terapija u GMK 2025., realizirana kroz ciklus Ekspresivne art terapije.

Programski rad tijekom 2025. godine uključivao je i ŠPUD u GMK: ciklus razgovora, vođenih predavanja i radionica, čime je dodatno razvijana suradnja s obrazovnim institucijama i mladim sudionicima.

U okviru izdavačkog i istraživačkog programa predstavljene su umjetničke publikacije Glorije Lizde i Željka Beljana koje su producirane 2024. godine, a njihovi umjetnički projekti i istraživanja povezivali su suvremenu umjetnost s arhivskom građom, povijesnim, društvenim i teorijskim pitanjima.

GMK

VIŠE O PROGRAMIMA

1. Izložbeni program

Izložbeni program Galerije Miroslav Kraljević tijekom 2025. godine obuhvatio je samostalne i grupne izložbe te produkciju i javnu prezentaciju novih umjetničkih radova. Program je povezivao različite generacije i umjetničke pozicije te različite medije i metodologije rada, od instalacije, skulpture i fotografije do videa, zvuka, teksta i interdisciplinarnih praksi. Tematski je obuhvatio pitanja materijalnosti, osobnog i kolektivnog iskustva, institucionalnih uvjeta, društvenih odnosa, rodnih i queer perspektiva te odnosa umjetnosti i šireg društvenog konteksta.

U lipnju je otvorena izložba **„Suita za mase”**, a kustos izložbe bio je Klaudio Štefančić. Izložba je okupila radove autora i autorica različitih generacija i medija, među kojima su braća Miles, Tošo Dabac, Peter Handke, Vlado Martek, Vjekoslav Majcen, Vatroslav Mimica, Milan Pavić, Neša Paripović, Ivan Standl, Claude Lévi-Strauss i anonimni autori. Kroz različite vrste artefakata – književnost, umjetnost, film, fotografiju i dizajn – izložba je propitivala odnos pojedinca i društvene mase, kao i međuodnos individualne slobode i kolektivnog života. U sklopu popratnog programa održano je i stručno vodstvo kustosa Klaudija Štefančića.

U lipnju je predstavljena i samostalna izložba **„Ugovor o stipendiranju”**, autorice Marine Brkić. Polazeći od vlastitog iskustva šestomjesečnog boravka u Požegi, uvjetovanog stipendijskim pravilima, umjetnica je istraživala odnos prostora, vremena i institucionalnih okolnosti koje oblikuju svakodnevni život. Kroz fotografiju, tekstil, zvuk i bilježenje svakodnevnih situacija izložba je artikulirala iskustvo boravka bez mogućnosti izbora, u kojem se osobno iskustvo prilagođava unaprijed zadanim uvjetima. Rad je otvorio pitanje odnosa umjetničkog stvaranja i ekonomskih okolnosti, kao i načina na koje se vrijeme i prostor mogu ponovno prisvojiti kroz umjetničku praksu, a kustoski tekst potpisala je Marta Radman.

U 2025. godini je produciran i **„Radikalni romantizam”**. Kustosica programa bila je Maja Pavlinica, a u okviru programa producirani su novi umjetnički radovi. Program je otvorio prostor za razvoj novih autorskih produkcija te povezivanje kustoskog rada s konkretnim uvjetima umjetničke produkcije i prezentacije.

U rujnu je predstavljena samostalna izložba **„Bilješke o disperziji”**, otvorena pod imenom „Notes on Dispersion”, autorice Lucije Krizman. Umjetnica je kroz skulpturalne instalacije, video i performativne geste istraživala promjene materijalnih svojstava pod utjecajem vatre, vode i vremena. Staklo, keramika, pepeo i drugi materijali u radu prolaze procese raspadanja i ponovnog oblikovanja, pri čemu gube svoje prvotne forme i dobivaju nova značenja. U središtu istraživanja nalazi se odnos materijalne transformacije i simboličkog potencijala objekta, kao i mogućnost da ostatak jednog procesa postane polazište za novi umjetnički rad. Izložba je otvorila prostor za promišljanje nestabilnosti materijalnih formi i nepredvidivosti umjetničkog procesa.

U studenome je predstavljena samostalna izložba **„Kako se sprijateljiti s vranama”**, otvorena pod imenom „shes_so_al_pacino.png”, autorice Isidore Todorić. Umjetnica je kroz svjetlo, digitalni raster i prostornu instalaciju istraživala povijest filmske slike i rodne odnose unutar zapadne kinematografije.

Polazeći od likova koji su kroz povijest filma bili potisnuti ili izbrisani iz dominantnih narativa, rad je otvorio pitanje vidljivosti ženskih protagonista i mogućnosti feminističkog ispisivanja filmske povijesti. Galerijski prostor transformiran je u ambijent koji funkcionira poput kina bez projekcije, u kojem se izmjenjuju svjetlo i tama, prisutnost i odsutnost, slika i njezin trag.

U prosincu je predstavljena samostalna izložba programa **„Tvornica 2025."**, odnosno pobjednički rad žiriranog natječaja Tvornica 2025. autora Luke Pešuna, koja je javnosti otvorena pod imenom **„Jesi čist?"**, a realiziran je u obliku prostorne i ambijentalne instalacije. Kustosice izložbe bile su Antonela Solenički i Tea Matanović.

2. Radionički i edukativni program

Radionički i edukativni program GMK-a tijekom 2025. godine razvijao se kroz različite formate kreativnog učenja, s naglaskom na fotografiju, eksperimentalni film, vizualnu i medijsku pismenost te umjetničko izražavanje.

Filmska radionica u OŠ Frana Galovića: Izgradnja medijske pismenosti i kreativnog razmišljanja kroz film

Tijekom proljetnog dijela školske godine realiziran je program Filmska radionica u OŠ Frana Galovića: Izgradnja medijske pismenosti i kreativnog razmišljanja kroz film. Program je bio usmjeren na razvoj medijske pismenosti, upoznavanje filmskog jezika i poticanje kreativnog razmišljanja kroz praktičan rad s pokretnom slikom, a radionice je provodila Paula Skelin. Kroz radionice učenici su imali priliku upoznati različite faze filmske produkcije, od razvoja ideje i osmišljavanja sadržaja do snimanja, montaže i oblikovanja završnog rada. Poseban naglasak stavljen je na aktivno sudjelovanje učenika, eksperimentiranje i razvoj vlastitog kreativnog izraza.

Radionica (SUVAG): Reci mi slikom

U okviru edukativnog programa realizirana je Radionica (SUVAG): Reci mi slikom, ostvarena u suradnji s Osnovnom školom Poliklinike SUVAG, a radionice je provodila umjetnica Nikolina Butorac. Program je bio usmjeren na razvoj inkluzivnih edukativnih praksi i približavanje suvremene umjetnosti djeci s različitim komunikacijskim i obrazovnim potrebama. Radionički proces omogućio je povezivanje vizualnog izražavanja i suvremene umjetnosti s individualnim iskustvima sudionika.

Art terapija u GMK 2025.

Program Art terapija u GMK 2025. realiziran je kroz ciklus besplatnih likovno-ekspresivnih radionica pod nazivom „Ekspresivna art terapija", pod vodstvom Tare Beate Racz. Tijekom šest susreta sudionici su imali priliku istraživati unutarnja stanja, osobne vrijednosti, međuljudske odnose i vlastite emocionalne procese koristeći boje, oblike, simbole, kolaž i druge likovne tehnike. Program je bio usmjeren na osobni rast i kreativno izražavanje, a ne na zamjenu stručnog psihoterapijskog tretmana.

ŠPUD u GMK: ciklus razgovora, vođenih predavanja i radionica

Tijekom 2025. godine realiziran je program ŠPUD u GMK: ciklus razgovora, vođenih predavanja i radionica, kojim je GMK nastavio razvijati suradnju s obrazovnim institucijama i mladim sudionicima. Program je, u dogovoru s profesorom Josipom Drdićem, bio usmjeren na povezivanje srednjoškolskog obrazovanja s praksama suvremene umjetnosti, galerijskim radom, umjetničkim istraživanjem i različitim oblicima javnog razgovora. Kroz ciklus razgovora, vođenih predavanja i radionica sudionicima je omogućeno neposredno upoznavanje s umjetničkim i kustoskim procesima te radom galerije.

3. Suradnje

U siječnju je u GMK-u predstavljen program **„Drugi kadar"**, koji je okupio radove polaznika škole umjetničke fotografije. Predstavljeni su fotografski radovi Ane Orlić, Domagoja Kolonića, Svena Knechtla i Vite Hordov, nastali kroz edukativni proces upoznavanja s fotografskim medijem i razvoja osobnog vizualnog izraza. Suradnja je omogućila predstavljanje radova polaznika u profesionalnom galerijskom kontekstu te povezala fotografsko obrazovanje s javnim kulturnim programom.

GMK je tijekom 2025. sudjelovao i kao domaćin izložbe **WHW Akademije „Remember Freedom"**. Program je okupio dvanaest sudionika i sudionica.

4. Rezidencijalni programi

Rezidencijalni program GMK-a tijekom 2025. godine razvijao se kroz dvije programske linije: Otvoreni studio i Zajednički – mentorirana rezidencija mladih umjetnika s produkcijom rada.

Zajednički – mentorirana rezidencija mladih umjetnika s produkcijom rada

Tijekom 2025. pokrenuta je nova platforma mentoriranih rezidencija pod nazivom Zajednički – mentorirana rezidencija mladih umjetnika s produkcijom rada. Program je bio namijenjen mladim umjetnicima i umjetnicama koji se na početku profesionalnog djelovanja susreću s nedostatkom prostora, financijskih sredstava i vremena potrebnog za fokusiran umjetnički rad. Pilot-edicija okupila je Radu Ivu Sibilu, Kristijana Popovića i Matu Nikolu Tonkovića. Rada Iva Sibila razvijala je projekt „TANTRANTULE" uz mentorsku podršku Sandre Sterle. Projekt je kasnije predstavljen javnosti kroz izložbu otvorenu pod imenom „TANTRANTULE". Kristijan Popović razvijao je projekt „Residency Residue" pod mentorstvom Nike Mihaljevića. Istraživanje je bilo usmjereno na odnos performansa, objekta i dokumentacije. Mate Nikola Tonković također je sudjelovao u pilot-ediciji programa, čime je platforma otvorila prostor za razvoj različitih umjetničkih istraživanja i individualnih metodologija rada.

Otvoreni studio

Program Otvoreni studio nastavio je djelovati kao platforma koja galerijski prostor privremeno pretvara u umjetnički atelje.

U rujnu i listopadu u programu je sudjelovao Leonardo Losciale, koji je od 19. rujna do 14. listopada koristio prostor 10ke za razvoj istraživanja „Aristophanes' Dilemma". U studenome je u okviru programa boravila umjetnica Ines Borovac, koja je razvijala performativni projekt „Kill is Only a Dinner and Dinner is Not the Entire World". Projekt je realiziran u suradnji s izvođačima Cosmom Fodorom, Šimunom Stankovom, Ninom Bokan i Domagojem Obadićem te mješovitim zborom INA-e.

5. Diskurzivno-izdavački program

Diskurzivno-izdavački program GMK-a tijekom 2025. godine obuhvatio je predstavljanje umjetničkih publikacija koje su ranije realizirane.

U svibnju je predstavljena umjetnička istraživačka knjižica Glorije Lizde „Progutala sam svoj san", uz predavanje dr. sc. Nataše Polgar „Ima li ludilo rod? Femina narrans u Stenjevcu". U lipnju je objavljena umjetnička knjiga Željka Beljana „Kao pravi futbaleri / Like Real Footballers", nastala kroz dvogodišnje istraživanje u suradnji s kustoskim kolektivom WHW i GMK-om. Publikacija je oblikovana kao dvojezično izdanje na hrvatskom i engleskom jeziku, u opsegu od 103 stranice, uz dodatnu ploču za igranje.